

Beschermingswal afgebroken

Wel risicodragend kapitaal inbrengen, maar in de aandeelhoudersvergadering het administratiekantoor als beslissende – maar niet risicodragende partij – tegenover je treffen. Zo werkt dat bij certificaten van aandelen. Grontmij nam afscheid van die constructie nadat aandeelhouders instemden met een sterk verwaterende emissie. Inmiddels trekt de aandeelhouder aan de touwtjes. De ingenieurs hadden in feite een slotgracht gegraven die het beleggers moeilijker maakte om mee te beslissen. De stemmenmacht, enkele tientallen procenten van het totaal en daarom vaak doorslaggevend, was ondergebracht bij een administratiekantoor. Niet meer dan een verlengstuk van bestuur en commissarissen. Agendapunten waren daarom nooit meer dan hamerstukken.

Op de Nederlandse beurs zijn nu nog twaalf ondernemingen die kapitaalverschaffers op die manier op afstand houden. Onder de hoofdfondsen zijn dat ING, Unilever en Fugro. Verder maken de volgende beursfondsen nog van deze constructie gebruik: Heijmans, Ballast Nedam, Brill, Kas Bank, TKH Group, Crown van Gelder, Reesink, Telegraaf Media Groep en Van Lanschot.

2.2.3.1 AkzoNobel: Twee walletjes bij warm welkom

Eind april vorig jaar nam AkzoNobel afscheid van Hans Wijers. Ton Büchner, oud-topman van het Zwitserse industriële conglomeraat Sulzer, verving hem. Een voor Büchner lucratieve wisseling van de wacht. Bij binnenkomst wachtte Büchner een royaal welkomstpakket. Allereerst toucheerde hij 1 miljoen euro, overgemaakt ter compensatie van “het verlies van rechten bij zijn vorige werkgever”. Ook kreeg de nieuwe Akzo-roerganger nog de mogelijkheid om 500.000 euro te beleggen in aandelen AkzoNobel. Als de onderneming in de ogen van commissarissen goed presteert, krijgt Büchner voor ieder aandeel dat hij zelf kocht een extra aandeel (‘matching share’) cadeau.

Commissarissen vinden een dergelijke ‘golden hello’ vaak nodig om het verlies van verloren beloningspakketten bij de vorige werkgever te compenseren.

In het geval Büchner riep dit wel vragen op. Uit het jaarverslag van Sulzer kwam namelijk naar voren dat Büchner als gevolg van zijn vertrek 666.000 Zwitserse frank (555.000 euro) aan ‘prestatieaandelen’ verloor. Maar in dezelfde passage staat dat hij tevens een “additionele discretionaire bonus” van 1,7 miljoen Zwitserse frank (1,4 miljoen euro) kreeg voor zijn “uitstekende bijdrage als bestuursvoorzitter van Sulzer”.

2.2.3.2 Shell: Bedrijf compenseert eventuele restschuld hypotheek

Huizencrisis? Welke crisis? Voormalig Shell-bestuurder Malcolm Brinded lag daar niet wakker van. Op een voor het bedrijf openhartige manier maakte Shell wereldkundig dat de topman van de Upstream-divisie, die olie en gas zoekt en produceert, zijn baan was kwijtgeraakt. Het persbericht was zorgvuldig en vriendelijk geformuleerd, maar een Shell-woordvoerder was loslippiger. “We hebben hem gevraagd te vertrekken bij het bedrijf, het was tijd voor nieuw leiderschap.” Hij kreeg een ontslagvergoeding van 2,5 miljoen euro (basissalaris plus jaarbonus) en behield recht op een deel van zijn langetermijnbonus. En, Brinded hoeft zich niet druk te maken over een eventuele restschuld op zijn huis. Mocht hij zijn Wassenaarse onderkomen (aanschafprijs 3,75 miljoen euro) noodgedwongen moeten verkopen, dan compenseert Shell zijn eventuele verlies. Brinded is 38 jaar in dienst geweest van de Nederlands-Britse oliereus. Zijn totale beloning over 2011 bedroeg zo’n 11 miljoen euro, bestaande uit een vast salaris (1,175 miljoen), een cashbonus (2 miljoen) en vrijgevalen aandelen en opties als langetermijnbonus.

2.2.4 Creatieve gouden parachutes

De code voor goed ondernemingsbestuur (code-Tabaksblad) is duidelijk. Een vertrekkend bestuurder heeft recht op maximaal één basisjaarsalaris als exitvergoeding. Er wordt een beroep gedaan op de creativiteit van beloningscommissarissen om deze vertrekbonus op te rekken. Drie voorbeelden die het afgelopen jaar de aandacht van beleggers trokken.